

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for Det juridiske fakultet

Møtedato:
12.06.2017

Sak:
26/17

Reorganisering av forskergruppene ved Det juridiske fakultet - ny modell for tildeling av incentivmidler

Innstilling til vedtak:

1. Fakultetsstyret tar orientering om ny organisering av forskergrupper ved Det juridiske fakultet til etterretning.
2. Fakultetsstyret slutter seg til fakultetsledelsens forslag til ny modell for tildeling av incentivmidler til forskergruppene.
3. Fakultetsstyret vedtar slik kompensasjon for vervet som forskergruppeleder, gjeldende fra 1. august 2017:

Forskergruppeledere nivå 1: 30 timer fritak på undervisningsplikten pr år

Forskergruppeledere nivå 2: 50 timer fritak på undervisningsplikten pr år

Begrunnelse:

Fakultetsledelsen ved Det juridiske fakultet har sett behov for en reorganisering av fakultetets forskergrupper. Bakgrunnen for initiativet til ny organisering er at det i 2016 ble foretatt en gjennomgang av UiTs organisering av forskergrupper der en fokusgruppe nedsatt av Strategisk forskningsutvalg i mars 2016 leverte en rapport (vedlegg 1) og en «Veileder for forskningsgrupper ved UiT» (vedlegg 2).

I UiTs veiledning for forskergrupper heter det under Formål at Hovedhensikten med å etablere formelle forskningsgrupper ved UiT er å styrke kvaliteten på forskningen innenfor rammene av fakultetets og instituttets prioriteringer og satsingsområder, gjennom økt forskningssamarbeid om særskilte tema. Gruppene skal være sentrale bidragsyttere i å realisere UiTs og enhetenes ambisjoner knyttet til de tematiske satsingsområdene, ekstern finansiering, publisering, samt styrket fagfellesskap og samhandling innad og på tvers av fagdisipliner.

I e-post til forskergruppelederne datert 3.02.2017 fra prodekan forskning (vedlegg 3) orienteres det om at man gjennom forskergruppene vil styrke forskningssamarbeidet ved fakultet, heve kvaliteten og omfanget av forskningen, samt bidra til økt ekstern finansiering av forskningen. Forskergruppene ved Det juridiske fakultet skal være fleksible enheter som kan opprettes og

endres i tråd med gruppens utvikling og overordnede strategier. Terskelen for å etablere en forskergruppe skal være lav og bygge på at et fagmiljø ønsker å etablere et felles fagmiljø eller prosjekt. Faglige ansatte skal ha sin hovedtilhørighet i én forskergruppe.

I tråd med anbefaling i UiTs veileder, har fakultetsledelsen innført ny organisering som innebærer innplassering av forskergruppene på tre nivåer;

1) Nyetablert, 2) Mellomnivå/ konsolidert og 3) Toppforskningsmiljø.

Fakultetsledelsen har, i dialog med forskergruppelederne, foretatt følgende innplassering av fakultetets forskergrupper (jfr vedlegg 4):

Forskergruppe	Nivå
Barnerett	2
Formuerett	1
Forvaltningsrett	1
Same- og urfolksrett	Ikke plassert
Statsrett	1
Straffe- og prosessrett	2

Tidligere forskergruppe i havrett fikk senterstatus ved opprettelsen av K.G. Jebsen senter for havrett i 2013, og regnes ikke inn blant fakultetets forskergrupper i den tiden de har senterstatus.

Forslag til ny økonomisk modell for tildeling av incentivmidler til forskergruppene

Nåværende ordning

I gjeldende retningslinjer for forskergrupper ved Det juridiske fakultet går det frem at hver forskergruppe har et driftsbudsjett på kr 5000 i året, og at det i tillegg øremerkes midler til arrangement av seminar som forskergruppene kan søke på (vedlegg 5, pkt 5).

Fakultetets øremerkede incentivmidler til finansiering av forskningsaktiviteter er imidlertid ikke knyttet til forskergruppene, men kan søkes av både forskergrupper og enkeltforskere. Forskningsutvalget har de siste årene hatt en årlig utlysning av forskningsmidler med en ramme på kr 500 000 (400 000 i forskningsmidler og 100 000 i strategiske midler). Det er ikke vedtatt retningslinjer for bruken av disse midlene. Utlysningsteksten bestemmes av prodekan forskning, og i utlysningene for de siste tre årene heter det at ansatte i førstestilling/toppstilling kan søke på midlene til alle forskningsrelaterte aktiviteter (arrangement av seminar/konferanser, aktiviteter knyttet til forskergruppene, faglige reiser, etc), og at det ved prioritering av søknadene vil bli lagt vekt på forskningsaktivitetens kvalitet og relevans/nytte for forskningsmiljøene ved fakultetet. De to siste årene er følgende formulering også tatt med: «Det vil telle positivt om søknaden er knyttet til aktiviteter i forbindelse med planlagte prosjektsøknader om eksterne forskningsmidler.»

I tillegg til forskningsmidlene som blir avsatt over fakultetets budsjett, får fakultetet en årlig sum i små driftsmidler som skal gå til enkeltforskere og/eller forskergrupper som ikke allerede har store driftsmidler. Dette er midler som siden 2006 har vært bevilget av Kunnskapsdepartementet og

som kanaliseres til miljøene via Forskningsrådet. Jur-faks tildeling av små driftsmidler de siste årene har ligget på rundt 85 000 kr.

Den samlede rammen som enkeltforskere og forskergrupper har kunnet søke på de siste årene ligger da på rundt kr 700 000 pr år. I tillegg har stipendiatene og vitenskapelig tilsatte i førstestillinger et årlig annuum på kr 22 000, mens universitetslektorene har et annuum på kr 10 000.

Forslag til ny modell for tildeling av forskningsmidler

Som det fremgår av prodekans notat til forskergruppelederne vedrørende omlegging av forskergruppene, ønsker fakultetsledelsen nå i større grad å styre forskningsaktivitetene gjennom forskergruppene. Som en del av en slik strategisk satsning foreslås det at de incentivmidlene som hittil har vært lyst ut åpent, blir kanalisert til aktiviteter i regi av forskergruppene.

Fakultetsledelsen foreslår slik tildeling av driftsmidler til forskergruppene:

- kr 100 000 over to år for forskergrupper på nivå 1
- kr 300 000 over to år for forskergrupper på nivå 2

Midlene utbetales etter søknad og i henhold til fastsatte retningslinjer. At midlene settes av for to år vil gi forskergruppene mulighet til en mer langsiktig planlegging og til å planlegge større arrangementer.

Fakultetsledelsen vil også foreslå å øke og videreføre posten Strategiske midler (kr 100 000), slik at den kan benyttes til satsinger/aktiviteter som fakultetet ønsker å ha et særskilt fokus på – enten på lengre sikt eller til en målrettet aktivitet et enkelt budsjettår. Dette vil da bli en post som alle forskergrupper, uansett nivå, kan søke på. Også forskergruppenes driftsbudsjett på kr 5 000 vil bli foreslått videreført.

Samlet sett vil dette være en betydelig styrking av de økonomiske rammene for forskergruppene. Enkeltforskere vil fremdeles disponere et årlig annuum, samt ha mulighet til å søke på ordningen med små driftsmidler dersom det blir behov for tilleggsmidler utover annuum.

Kompensasjon for vervet som forskergruppeleder

Når det gjelder kompensasjon for vervet som forskergruppeleder, mener fakultetsledelsen det er nødvendig å justere timesatsen for dette vervet. Opprinnelig ga timesatsen en kompensasjon på 20 timer pr semester i timeregnskapet (jfr Retningslinjer for forskergrupper ved Det juridiske fakultet, pkt 5, vedlegg 5). Denne satsen ble øket til 80 timer pr år fra og med 2011 (Jfr vedlegg 6, Normeringssatser ved Det juridiske fakultet).

Erfaringen tilsier at en økning til 80 timer pr år har vært for mye sett i forhold til de arbeidsoppgaver som ligger til vervet. Dette fremkommer dels ved at flere av forskergruppelederne har tatt ut langt mindre enn 80 timer kompensasjon pr år etter at den nye satsen ble innført, dels fremkommer det av forskergruppenes årsrapporter at aktiviteten i de fleste tilfeller ikke tilsier et fritak på 80 timer pr år.

Dersom vi ser på andre fakulteter som det er naturlig å sammenligne oss med, ser vi at Jur-fak UiB og UiO ikke har kompensasjon for dette vervet, mens HSL-fak ved UiT har lavere timesats enn vårt fakultet (jfr nærmere redegjøring nedenfor). På denne bakgrunn foreslår fakultetsledelsen at satsen settes slik:

Forskergruppeledere nivå 1: 30 timer fritak på undervisningsplikten pr år
Forskergruppeledere nivå 2: 50 timer fritak på undervisningsplikten pr år

Behandling av saken i Forskningsutvalget

Sak om reorganisering av forskergruppene har vært presentert for Forskningsutvalget som en orienteringssak i møte 29.05.2017, sak FU 17-17. FU fikk da presentert saken slik som den nå legges frem for Fakultetsstyret, med unntak av avsnittet om kompensasjon for vervet som forskergruppeleder, som er kommet til etterpå.

Forskningsutvalget fattet slikt enstemmig vedtak i saken:

1. Forskningsutvalget tar orientering om ny organisering av forskergrupper ved Det juridiske fakultet til etterretning.
2. Forskningsutvalget slutter seg til fakultetsledelsens forslag til ny modell for tildeling av incentivmidler til forskergruppene

Organisering og økonomisk modell - sammenligning med andre enheter

Som nevnt innledningsvis er initiativet til omorganisering av forskergruppene ved fakultetet kommet som en følge av gjennomgangen av organisering av forskergrupper ved UiT i regi av Strategisk forskningsutvalg.

For at Fakultetsstyret skal ha et sammenligningsgrunnlag i forhold til ovennevnte forslag til økonomisk modell for tildeling av incentivmidler til forskergruppene, vil vi nedenfor presentere løsninger som er valgt ved noen sammenlignbare fakulteter.

Organisering av forskergrupper ved Det juridiske fakultet, UiB

Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen har 13 forskergrupper som hver ledes av en forskergruppeleder. Tre-fire av gruppene har delt ledelse med to forskergruppeledere. Fakultetet har et eget forum for forskergruppeledere som en av forskergruppelederne leder (dekanatet deltar ikke i dette forumet). Forskergruppene er ikke nivåinndelt og det er ikke noe fast mandat for gruppene. Fakultetets ordning for organisering av forskergrupper skal evalueres i 2017.

Når det gjelder økonomiske incentivmidler, disponerer hver forskergruppeleder en sum på kr 25 000 pr år til gruppens aktiviteter (der det er delt ledelse disponerer de to lederne 20 000 hver).

For øvrig lyses det årlig ut ca 1 mill kroner til forskningsaktiviteter – hvorav ca 700 000 går til forskergruppene, og ca 300 000 kan søkes av enkeltforskere. I tillegg til disse midlene finnes det en stimuleringsordning som forskere som planlegger å søke om eksterne prosjektmidler kan søke på. Denne stimuleringsordningen gjelder fritak fra deler av undervisningen i søknadsfasen.

Forskergruppeledere har ikke kompensasjon for vervet i form av fritak fra arbeidsplikten.

Organisering av forskergrupper ved Det juridiske fakultet, UiO

Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo har 16 forskergrupper som hver ledes av en forskergruppeleder og er tilknyttet et vertsinstitutt. Forskergruppene er oppnevnt på tvers av fag- og instituttgrenser for å styrke tverrfaglig forskning. Dette er en ny, stor satsning på forskergruppene, gjeldende fra 2017. Forskergruppene oppnevnes for fem år av gangen og i løpet av det siste året av oppnevningsperioden skal gruppens arbeid evalueres, med sikte på å vurdere om den skal gjenoppnevnes for en ny femårsperiode.

Forskergruppene er ikke nivåinndelt, men har mandat som er fastsatt i et notat av 11.01.2017: «Retningslinjer for forskningsledere, forskergrupper og Forum for forskerledere ved Det juridiske fakultet» (vedlegg 7) Som det fremgår av notatet, har fakultetet også et eget forum for forskerledere som møtes tre ganger i året. Forskerforumet ledes av dekan eller forskningsdekan, og består for øvrig av forskningslederne ved instituttene, forskergruppelederne og lederne for større forskningssatsinger ved fakultetet.

Når det gjelder økonomiske incentivmidler får forskergruppene tildelt et grunnbeløp på kr 30 000 per år som disponeres fritt av forskergruppeleder til løpende aktiviteter og drift av gruppen. I tillegg til grunnbeløpet kan forskergruppene søke om å få dekket utgifter til forskningsaktiviteter på inntil kr 300 000 over en toårsperiode ut fra ett til tre hovedkriterier (kostnader tilknyttet større søknader om eksterne prosjektmidler, støtte til internasjonale konferanser, støtte til publisering av artikler og bøker). Disse midlene lyses ut to ganger i året.

Forskergruppeledere har ikke kompensasjon for vervet i form av fritak fra arbeidsplikten.

Organisering av forskergrupper ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSL-fak), UiT

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning, UiT, vedtok i 2014, sak FS 17/2014, en tredelt organisering av forskergruppene der den økonomiske incentivordningen er gradert etter gruppenes utviklingsnivå og behov (jfr vedlegg 8). Forskergruppene er oppnevnt for en periode på fem år, fra 2015 til og med 2019, og er inndelt etter følgende modell:

- (1) Forskningsgrupper som er nyetablerte eller i en tidlig konsolideringsfase.
- (2) Forskningsgrupper som har passert konsolideringsfasen og som har utviklet et visst faglig fellesskap og et faglig fokusert aktivitetsnivå, som publiserer jevnt og har erfaring med søknader om ekstern finansiering, og som har konkrete planer for økt forskningskvalitet og internasjonalisering.
- (3) Forskningsgrupper som kan betegnes som toppforskningsmiljø. De består av seniorforskere som hevder seg nasjonalt og internasjonalt, og som kan vise til høy publisering, prosjektledererfaring og etablerte internasjonale nettverk.

Driftsmidler til forskergruppen ble tildelt etter følgende modell for budsjettårene 2015 og 2016:

- Inntil 50 000 per år til forskergrupper på nivå 1 (for eksempel støtte til utvikling av felles prosjektideer, seminarer, nettverksbygning, mentorordning)
- Inntil 150 000 per år til forskergrupper på nivå 2 (for eksempel støtte til strategisk videreutvikling av faglige nettverk, NFR-søknader, lederutvikling)
- Inntil 300 000 per år til toppforskningsmiljø på nivå 3 (for eksempel støtte til vit.ass., EU-søknader/ internasjonalisering)

Alle beløpene er maksimumsbeløp og tildeles basert på søknad.

HSL-fakultetet har pr tiden slik kompensasjon for vervet som forskergruppeleder:

Forskergruppeledere nivå 1:	40 timer fritak på undervisningsplikten pr år
Forskergruppeledere nivå 2:	56 timer fritak på undervisningsplikten pr år
Forskergruppeledere nivå 3:	80 timer fritak på undervisningsplikten pr år

Oppsummering – sammenligning med andre enheter

Gjennomgangen ovenfor viser at det både er forskjeller og likheter mellom vårt fakultet og de tre enhetene vi har valgt å sammenligne oss med når det gjelder organisering av forskergrupper og foreslått modell for tildeling av forskningsmidler.

Jur-fak UiO har stort sett samme økonomiske modell som foreslås for vårt fakultet, men har ingen nivåinndeling av forskergruppene, slik at incentivordningen gjelder for alle de formelt oppnevnte forskergruppen. Forskergruppeledere har ikke kompensasjon for vervet.

Jur-fak UiBs modell for organisering av forskergrupper og tildeling av incentivmidler ligner mye på den ordningen vårt fakultet har pr i dag, før reorganisering. UiB skal imidlertid evaluere sin ordning i 2017, noe som muligens vil føre til endringer i nåværende modell. Forskergruppeledere har ikke kompensasjon for vervet.

HSL-fak UiT innførte i 2014 en modell med nivåinndeling av forskergruppene, der modell for tildeling av incentivmidler er tilpasset nivået til den enkelte forskergruppe. Det er denne modellen som foreslås innført ved vårt fakultet. Forskergruppeledere har kompensasjon for vervet gradert etter nivåplassering av forskergruppen.

Oppsummering og videre plan

Fakultetsledelsen ved Det juridiske fakultet har valgt å innføre en nivåinndelt organisering av forskergruppene, og foreslår at den enkelte gruppes driftsmidler blir differensiert etter gruppens nivå. Det er også denne modellen som er anbefalt i *Forslag til veileder til forskningsgrupper ved UiT* (2016).

Ny organisering av forskergruppene ved Det juridiske fakultet nødvendiggjør en revisjon av fakultetets retningslinjer for forskergrupper. Fakultetsledelsen vil, i forbindelse med høstens sak om budsjettinnspill for 2018, legge frem sak om revisjon av retningslinjene for forskergrupper. I denne saken vil det bli gitt innspill til endringer som gjør retningslinjene bedre tilpasset den nye organiseringen og fakultetets overordnede strategier, samt at det vil bli gitt innspill til punkt om drift og administrasjon (pkt 5 i retningslinjene), der nye økonomiske rammer for tildeling av incentivmidler vil bli foreslått vedtatt.

Trude Haugli
dekan

—

Lise MyrvangKirsti Anderssen
fakultetsdirektør

—

Saksbehandler: Lise Myrvang

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

- 1 Rapport fra fokusgruppa for forskningsgrupper, UiT
- 2 Forslag til veileder for forskningsgrupper, UiT
- 3 Orientering fra prodekan forskning, Det juridiske fakultet, om reorganisering av forskergruppene ved Det juridiske fakultet

- 4 Orientering fra prodekan forskning om innplassering av forskergrupper ved Det juridiske fakultet
- 5 Retningslinjer for forskergrupper ved Det juridiske fakultet
- 6 Normeringssatser ved Det juridiske fakultet fra 2011
- 7 Retningslinjer for forskningsledere, forskergrupper og Forum for forskerledere ved Det juridiske fakultet, UiO
- 8 Sak FS 17/2014 Modeller for organisering og finansiering av forskningsgrupper, HSL-fakultetet

Vedlegg:

1. Rapport fra fokusgruppa for forskningsgrupper, UiT
2. Forslag til veileder for forskningsgrupper, UiT
3. Orientering fra prodekan forskning, Det juridiske fakultet, om reorganisering av forskergruppene ved Det juridiske fakultet
4. Orientering fra prodekan forskning om innplassering av forskergrupper ved Det juridiske fakultet
5. Retningslinjer for forskergrupper ved Det juridiske fakultet
6. Normeringssatser ved Det juridiske fakultet
7. Retningslinjer for forskningsledere, forskergrupper og Forum for forskerledere ved Det juridiske fakultet, UiO
8. Sak FS 17/2014 Modeller for organisering og finansiering av forskningsgrupper, HSL-fakultetet